03/07/2019

“Οι άγιοι, όταν ασθενούσαν, ποτέ δεν μεμψιμοιρούσαν, αλλά παραδίνονταν στο θέλημα του Θεού”

/ Γνώμες

Σάββας Αλεξάνδρου, Διευθυντής Περιφερειακού Γυμνασίου Αγίου Μάμαντος Τραχωνίου, Συνεργάτης Ι. Μ. Λεμεσού

Στην Ορθόδοξη Πατερική Γραμματεία τονίζεται εμφαντικά ότι η ασθένεια και ο πόνος είναι συνέπειες του προπατορικού αμαρτήματος,το οποίο, ως γνωστό, κατά τον άγιο Συμεώντον Νέο Θεολόγο, δεν ήταν τίποτα άλλο παρά η τάση αυτόνομης ισοθεΐας και η αδυναμία συγγνώμης, εκφάνσεις της εγωιστικής συμπεριφοράς του ανθρώπου. Λέει γι’ αυτό ο Μέγας Βασίλειος: «Εκακώθη η ψυχή παρεκτραπείσα του κατά φύσιν». Από τη στιγμή που η ψυχή εκτρέπεται από το κατά φύσιν ζην στο παραφύσιν, δηλαδή στην αμαρτία, υφίσταται διάφορα κακά και υπεισέρχεται στη ζωή του ανθρώπου το λεγόμενο φυσικό κακό, που ανάμεσα στα άλλα, είναι η ασθένεια και ο πόνος, με αποκορύφωμα τον θάνατο.

Ο άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς, από τη δική του πλευρά, μιλώντας για τη

γενεσιουργό αιτία της ασθένειας και του θανάτου υπογραμμίζει: «Υποπεσούσης της ψυχήςτοις βρόχοις της αμαρτίας, ύστερον νόσοι και θάνατος επηκολούθησαν».

Θα πρέπει να τονιστεί πως, ασφαλώς, κανένας άνθρωπος δεν επιζητεί την αρρώστια, όταν αυτή μπαίνει στη ζωή του. Μάλιστα είναι χαρακτηριστικό το γεγονός ότι οι Πατέρες της Εκκλησίας συνιστούν στον άνθρωπο να εκτιμά και να διαφυλάττει το αγαθό της υγείας. Ο άγιος Νεκτάριος συνήθιζε να λέει: «Η υγεία είναι το άρμα διά του οποίου θα φθάσωμεν στο τέρμα». Δηλαδή, η υγεία είναι το μέσο με το οποίο ο άνθρωπος ευκολότερα μπορεί να διεξαγάγει τον πνευματικό του αγώνα. Βασισμένος στη θεολογία του αγίου Νεκταρίου για την υγεία, ο όσιος Γέροντας Ιωσήφ ο Βατοπαιδινός έλεγε: «Βλέπω από τον εαυτό μου και από την πείρα που έχω πόσο πολύτιμο πράγμα είναι η υγεία. Όταν είμαι υγιής τότε και τα πνευματικά μου κάνω και τους άλλους εξυπηρετώ, ότανόμως πονώ, ούτε το ένα κάνω ούτε το άλλο, μάλιστα δε γίνομαι και φορτίο στους άλλους». Εκείνο που τονίζεται στην Ορθόδοξη Θεολογία είναι ότιη ασθένεια μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως εργαλείο θεώσεως και αγιασμού, όταν εμφανιστεί στη ζωή μας.

Οι Θεοφόροι Πατέρες τονίζουν ιδιαίτερα το γεγονός ότι μπορεί η ασθένεια να γίνει αιτία, ώστε ο άνθρωπος να αναθεωρήσει τη στάση ζωής που είχε και εξαιτίας της να έχει μια άλλη θέαση της ζωής και του κόσμου. Ακριβώς, γι’ αυτό τον λόγο, ο άγιος Διάδοχος Φωτικής παρατηρεί: «Εάν μη δοκιμασθή ο άνθρωπος διά πόνων, ασθενειών και θλίψεων ου δύναται χωρήσαι την σφραγίδα της του Θεού αρετής». Μόνο ο άνθρωπος που περνά μέσα από το καμίνι του πόνου και της ασθένειας μπορεί να αντιληφθεί το πεπερασμένο της ανθρώπινης ζωής, να ταπεινωθεί και να γίνει δεκτικός των αρετών. Μ’ αυτό το σκεπτικό ο άγιος Πέτρος ο Δαμασκηνός, μεγάλος φιλοκαλικός Πατέρας της Ανατολής, τονίζει: «Ώσπερ οι νοσούντεςχρήζουσιντομάς και καυστηρίας, ούτω και ημείς χρήζομεν πόνων ασθενειών και θλίψεων, ίνα την αρχαίαν υγείαν της ψυχής ημών ανακαλεσώμεθα».Όπως ακριβώς ο άρρωστος χρειάζεται καυτηριάσεις και τομές, πράγματα δυσάρεστα για να επανεύρει την υγεία του, έτσι και ο άνθρωπος χρειάζεται τον πόνο και τηναρρώστια, ώστε μέσα από αυτά, βρίσκοντας το αληθινό νόημα της ζωής, να βρει και την ψυχική του υγεία.

Η θεοπρεπής και αξιοπρεπής αποδοχή της συνιστά, κατά τους Πατέρες, έκφραση αυθεντικής και γνήσιας πίστης. Μ’ αυτό το σκεπτικό ο άγιος Συμεών ο Νέος Θεολόγος λέει: «Πίστις εστίν το εγκαρτερήσαι και υπομείναι πάντα πειρασμόν επερχόμενον εν πόνοις, εν θλίψεσι, εν ασθενείαις, έως αν θελήση και επισκέψηται ημάς ο Θεός ημών». Αξίζει, επίσης, να σημειωθεί πως η εγκαρτέρηση στην ασθένεια και η ευχαριστιακή και δοξολογική αναφορά προς τον Θεό, σ’ αυτήν την περίπτωση, συνιστά μεγάλη άσκηση. Λέει γι’ αυτό η αγία Συγκλητική: «Αύτη,

όντως έστιν η μεγάλη άσκησις το εν τοις νόσοιςεγκαρτερείν και ύμνους ευχαριστηρίους αναπέμπειν τω Θεώ».

Έχοντας υπόψη τους όλα τα πιο πάνω οι άγιοι, όταν ασθενούσαν, ποτέ δεν μεμψιμοιρούσαν, αλλά παραδίνονταν στο θέλημα του Θεού, γνωρίζοντας πως η θεοπρεπής και αξιοπρεπής αντιμετώπιση της ασθένειας συνιστά μετοχή του ανθρώπου στο μαρτύριο της συνειδήσεως και θυσία ευώδη ενώπιον του Θεού.

Πρώτη Δημοσίευση: Εφημερίδα Φιλελεύθερος, Κύπρος